

RG NKEU POLJOPRIVREDA- Unapređenje konkurentnosti poljoprivrednih proizvođača u Srbiji- predlozi za izradu ERP 2018-2020

1. **Unapređenje saradnje sa specijalizovanim institutima** - u cilju podizanja kvaliteta sortimenata u zasadima i praćenja procesa proizvodnje sa primenom celokupnih agro-tehničkih preporuka sa ciljem podizanja prinosa po jedinici površine.
2. **Podrška udruživanju malih poljoprivrednih proizvođača**, u okviru čega bi se osnivala udruženja i zadruge koje će biti nosioci organizovane proizvodnje i plasmana raspoloživih količina na tržištu. U okviru udruženja i zadruga bi usitnjena poljoprivredna gazdinstva imala sigurnost kako u proizvodnji, tako i ekonomski i egzistencijalni opstanak na svojim ognjistima. Takođe bi se jedan deo proizvodnje proizvođači samostalno ili udruženo ponudili svoje proizvode u okviru seoskog turizma ili prerađeno uz umrežavanje i uvećanje ponude.
3. **Predlog da se u ERP uključe proizvođačke grupe** prema metodologiji i modelu EU. U cilju podrške konkurentnosti malih poljoprivrednih proizvođača u sektorima voća i povrća usmeriti podršku na razvoj grupa proizvođača, kao preteče proizvođačkih organizacija. Navedenom podrškom bi se ostvarili dvostruki efekti: u periodu od 3 godine bi se formirale grupa proizvođača, koje bi na kvalitetniji način planirale proizvodnju, nastup na tržištu i slično, čime bi se unapredila tržišna konkurentnost, a dugoročno bi pored unapređene konkurentnosti, organizovani mali proizvođači bili spremni da prijemom u EU prerastu u proizvođačke organizacije, odole pritisku konkurencije, kao i da koriste podršku iz EU
4. **Podrška za uvođenje standarda bezbednosti hrane** - Poljoprivredna gazdinstva, samostalno ili udružena moraju sprovesti odgovarajuće standarde propisane Zakonom o bezbednosti hrane. U tom cilju se mora raditi na grupnim edukacijama sa stručnim predavačima i sprovođenju primene dobre proizvodjace prakse u okviru njihove proizvodnje. Primena Global-gap standard za sve, a za gotove proizvode primena HACCP standarda. Da bi smo dobili bezbednosno ispravan proizvod u bilo kom obliku mora se direktno saradivati sa inspeksijskim i savetodavnim službama, pošto je u svetu trend proizvodnje i prerade poljoprivrednih proizvoda dosta napredovao i ceste su kontrole u akreditovanim laboratorijama, što i u Srbiji mora biti primenjeno.
5. **Podrška procesu sertifikacije proizvoda sa geografskim poreklom**, kao jedne od mogućnosti za unapređenje konkurentnosti malih proizvođača.
6. **Mere za uređenje tržišta** - u svetu funkcionišu dosta dobro na tržištu **proizvođačke grupe** što je praksa koja mora biti sprovedena i u Srbiji. Za uspostavljanje proizvođačkih grupa neophodno je uspostaviti mere podrške kako bi ova praksa što pre zaživela u Srbiji.

Pored podrške proizvođačkim organizacijama neophodno je **osnovati voćarsku nacionalnu berzu**, gde bi svi slobodno na tržišnim principima mogli vršiti prodaju i kupovinu određenih proizvoda, a samim tim bi se ukinuo posrednički lanac koji stvara monopol i nemogućnost direktnog kontakta proizvođač-tržište. Samim tim proizvođači bi tržište voća bilo dostupnije proizvođačima i došlo bi do smanjenog uticaja posrednike u lancu prodaje, što je i bio jedan od razloga velikih oscilacija u cenama proizvoda i repro-materijala. Imali bi jedno uređeno tržište sa

jasnim odnosima tražnje i ponude, gde bi država mogla efikasno da sprovede regionalizaciju i sistemski posticaj određenih voćnih kultura.

U cilju unapređenja uslova za obavljanje poljoprivredne delatnosti neophodno je da se napravi posebna mera koja bi omogućila pristup i garanciju razvojnim fondovima, a pre svega da se **osnuje razvojna banka koja ce pratiti investicije u poljoprivredi**. Imajući u vidu iskustva drugih zemalja sa sprovođenjem IPARD programam u kojima su komercijalne banke bile nezainteresovane za kreditiranje poljoprivrednih proizvođača koji žele da konkurišu za sredstva u okviru IPARDa, osnivanje razvojne banke koja bi pratila projekte u poljoprivredi bi doprinelo rešenju navedenog problema.